

## Sessie 3 groen gas Businesscase en samenwerking bij groen gas

De werkgroep Groen Gas van RES West Overijssel werkt samen met de alliantiepartners van Nieuwe Energie Overijssel om de kansen voor groen gas te benutten en barrières weg te nemen. Na een eerste sessie, waarin de deelnemers meegenomen werden in 'het verhaal' van groen gas, ging het in de tweede sessie over ruimtelijk beleid om groen gas projecten makkelijker mogelijk te maken. De derde sessie groen gas gaat over de businesscase van boerderijvergisters en mogelijke samenwerkingsvormen. Tot slot worden de eerste inzichten gepresenteerd voor de handreiking voor gemeenten om mestvergisting op boerderijschaal makkelijker ruimtelijk in te passen.

### **Wat bepaalt een rendabele businesscase?**

#### **Vragen en antwoorden**

Ook deze keer was gelegenheid om de sprekers vragen te stellen. Die vragen en antwoorden willen we graag voor kennisdeling verzamelen. De beantwoording namen in eerste instantie de sprekers voor hun rekening.

#### **Gaat het in deze case om een monomestvergister of worden ook cosubstraten mee vergist?**

De toegelichte case betreft een monomestvergister waar ook mest van een buurman vergist wordt en groen gas opgewekt wordt. Elke businesscase is anders en van de situatie afhankelijk.

#### **Wat is de echte reden om digestaat 28 dagen op te slaan (los van de richtlijn)?**

Een kleinschalige monomestvergister dient aan de technische eisen en veiligheidseisen te voldoen van de richtlijn NTA 9766. Tot 28 dagen is de mest nog betrekkelijk actief. Bij ca. 40°C voelen zich de beestjes goed en produceren nog methaangas. Daarom vindt nog opslag plaats in een gesloten omgeving. Daar koelt de mest langzaam af, en daarna kan de mest verplaatst worden, als deze dus niet meer actief is. Deze eis wordt met een duidelijke reden gesteld.

#### **Zonder SDE is de case niet rendabel te krijgen?**

*Nee, tenzij de gasprijs nog meer doorstijgt of 12 jaar lang zo hoog blijft. Het zijn volatiele markten. Het zou nu op moment uit kunnen, maar dat kan over 2 jaar zomaar weer anders zijn. Het type vergisters waar wij ons op richten, daar is altijd SDE voor nodig. Een heel grote vergister zou wellicht zonder SDE kunnen draaien. Netto cashflow is ook echt netto cashflow. Op termijn willen we dat de groen gas prijzen hoger worden waardoor je minder afhankelijk bent van de SDE.*

#### **Wat zijn manieren om de Groen gas certificaten wel lokaal te houden/in te zetten?**

*Het verhandelen van de groen gas certificaten is een vrije markt. De producent bepaalt aan wie hij/zij verkoopt. De meest eenvoudige manier is om deze certificaten via bijvoorbeeld een coöperatie, lokaal te verkopen. Er zijn echter ook marktpartijen die zomaar 13 cent meer willen betalen.*

#### **Ik zie de specifieke investeringen voor de groengasopwekinstallatie niet terug bij de investeringen?**

*De investering voor de groengasopwekinstallatie is ongeveer € 450.000,- en is meegenomen in het totale bedrag voor de vergister (€ 780.000,-), dus voor opwekken van biogas en opwerken naar groengas. Het zit er bij in.*

#### **Wat kunnen leveranciers van installaties doen om de case verder te verbeteren?**

*Wat ze kunnen verbeteren is een installatie optimaliseren waardoor ze meer rendabel wordt; De meeste leveranciers richten zich vooral op het buitenland. Het is niet eenvoudig om leveranciers voor de Nederlandse markt meer te interesseren. Mijn advies is: zet in op een betrouwbare, bewezen type vergister.*

#### **Wat is de verwachting vwb groei op dit onderwerp, mensen zeggen er komen toch steeds minder boeren?**

*Momenteel wordt slechts 4% van de mest vergist. Indien de veestapel echt moet krimpen zullen de overige bedrijven juist circulair moeten worden. Monomestvergisting past perfect in het plaatje van circulaire landbouw. De boeren zitten mentaal wel een beetje op slot, krijgen zoveel te verduren. Vaak zeggen ze: "ik vind het een goed idee, zou het graag willen doen, maar ik wacht even af". En een dag later staat er iets in de krant waardoor ze nog langer willen afwachten. Een boer die naast een natuurgebied is gevestigd en risico loopt om opgekocht te worden, gaat niet aan mestvergisting beginnen.*

## **Samenwerkende boeren Vragen en antwoorden**

### ***Van welke bedrijfstakken zijn de twee bedrijven die het biogas van de boeren afnemen?***

*Toen we begonnen waren er 2 industriële bedrijven die het biogas wilden afnemen. Eén daarvan produceert additieven voor de kunststofindustrie. Dit bedrijf heeft een continue vraag naar biogas. De tweede afnemer is nu een kwekerij, die geen continue vraag heeft. De kwekerij heeft alleen 5 maanden in de winter biogas nodig en is in de plaats gekomen van de oorspronkelijke tweede industriële afnemer die voorlopig afgehaakt is.  
Er moest dus een tweede afnemer gevonden worden en dat is gelukt.*

### **Als je het biogas niet comprimeert, wat is dan de druk?**

Het lagedruksysteem is uitgelegd op 120 millibar. Cogas heeft bij dit innovatieve project het ontwerp gemaakt op lage druk. Na de opstart bleek dat het niet mogelijk was een stabiele voordruk aan de gevel te creëren. Er is toen voor gekozen om Bykcera te voeden met biogas vanuit een buffer die was voorzien om biogas te bufferen tijdens het weekend. Daarvoor moet de volledige biogasaanvoer naar Bykcera eerst gecompriemd worden tot 8 bar. Dat heeft consequenties voor de business case.

### **Ik neem even aan dat er ook nog een andere stof moet worden toegevoegd voor de vergisting. Wat gebruiken jullie daarvoor?**

In dit geval is het monomestvergisting. De SDE die hier voor deze boeren is aangevraagd, staat ook nog 5% cosubstraten toe, daar zijn we mee aan het experimenteren maar het wordt tot nu toe minimaal gedaan. Zo is een vergister die steek vaste mest kan invoeren, er wordt ook geëxperimenteerd met reststromen uit de food industrie.

### **Hoe verliep de vergunningverlening voor de boerderijvergisters?**

Toen wij begonnen konden we volstaan met een melding. Inmiddels hebben we SDE aangevraagd voor de volgende 16 boeren voor de volgende fase. Er is nu een vergunning nodig om SDE aan te kunnen vragen, dat brengt hoge legeskosten met zich mee waar we niet mee hadden gerekend. We zijn nog in discussie of het wel echt nodig is.

### **Zijn er bezwaren ingediend?**

Nee. Op de aanvragen voor de 16 vergisters zijn geen bezwaren ingediend. Maar ook voor de eerste zes gerealiseerde vergisters zijn geen bezwaren ingediend.

### **Als er meer boeren bijkomen, wat zijn dan de gevolgen voor de lokale projecten. Hebben jullie daar over nagedacht?**

Het toestaan van één biogasnetwerk waarop producenten zowel met SDE voor warmte als SDE voor groengas zijn aangesloten, zou ons ontzettend helpen. Het biogas inzetten om er flexibel warmte of groengas van te kunnen maken, dat zou ons ontzettend helpen in de balancering. Direct biogas omzetten in warmte bij de industrie kan alleen als afname en productie precies op elkaar zijn afgestemd. Bij Cogas komen ze t.a.v. invoeden op het aardgasnet aan een maximum. Daarom is het goed dat een netbeheerder als Cogas meedoet in het project, zij zitten aan de voorkant en kunnen direct meedenken. Dus samen goed en strategisch kijken met de netbeheerder.

De SDE flexibel inzetten voor of groengas in het net of als biogas voor warmte binnen 1 netwerk, dat zou ons ontzettend helpen. Direct biogas omzetten in warmte bij de industrie kan alleen als afname en productie precies op elkaar zijn afgestemd. Bij Cogas komen ze t.a.v. invoeden op het aardgasnet aan een maximum. Daarom is het goed dat een netbeheerder als Cogas meedoet in het project, zij zitten aan de voorkant en kunnen direct meedenken. Dus samen goed en strategisch kijken met de netbeheerder.

### **Voor de SDE-aanvraag is een vergunningaanvraag nodig, ik heb het gevoel dat dit geen dagelijkse kost is voor de ambtenaren. Misschien helpt het om wat handvaten mee te geven om het voor ambtenaar makkelijker te maken?**

De 1<sup>e</sup> spreker sluit zich daar graag bij aan. Wat helpt is helemaal aan het begin van het project de ambtenaren uitnodigen in het kader van "laat zien wat je doet, je echte verhaal vertellen". Per gemeente is het zeer verschillend wat volgens het bestemmingsplan mogelijk is. Met het goede verhaal, samenwerking en tijd lukt het de vergunning rond te krijgen. Soms moet ook naar de milieukant van het verhaal worden gekeken, dan gaat het stap voor stap. We hebben het nog nooit meegemaakt dat we er niet zijn uitgekomen met een gemeente.

Het zou mooi zijn als we de duur van het vergunningverleningsproces konden verkorten. 2030 is morgen.....

**Handreiking voor ruimtelijke inpassing**  
**Opmerkingen van de deelnemers**

Een voorbeeldtekst voor het toestaan van boerderijvergisters in het buitengebied is hard nodig. Nu zijn bijna nergens vergister toegestaan te plaatsen, in aantal gemeentes wel clausules dat B&W uitzondering kan maken. Tubbergen staat wel iets opgenomen. Helpt heel erg als gemeentes voorbeeldtekst aangereikt krijgen, en heel nadrukkelijk boerderijvergisters wel toestaan. Regels bedenken hoe hoog maar daar kom je wel uit.

Bij RES en in het klimaatakkoord staan de doelen '*dit en dit wil ik*', en dat bereik je met aanpassen van je bestemmingsplan. Gemeentes hebben het klimaatakkoord getekend, dat betekent dus dat bestemmingsplannen moeten worden aangepast! Dat besef is nog niet overal geland, of soms blijft het liggen door beperkte capaciteit.

Het gaat om ruimtelijke kwaliteit, wat is het, wanneer wel of wanneer niet vergister op erf toestaan. Goede gesprek voeren om geplaatst te krijgen. Lijkt me belangrijk onderdeel van de studie.

Mestvergisters zijn als bouwwerk onderdeel van de bedrijfsvoering. Zo kun je het landschappelijk ook benaderen. Issue is, dat het gebruik van mestvergisters uitgesloten wordt in bestemmingsplannen. Dit is een politieke keuze. OM dit toch toe te staan moet er afgeweken worden van het bestemmingplan en worden er ook voorwaarden gesteld zoals een landschappelijke inpassing. Deze handreiking is erop gericht om de beeldvorming rond mestvergisters te verduidelijken en gemeenteraden uit te nodigen om dit beleidskader over te nemen met als resultaat dat dit afwegingskader ervoor zorgt dat mestvergisters als regulier agrarische bebouwing gezien wordt. Hierdoor kunnen vergunningen sneller verleend worden.

BEON denkt graag mee over de voorbeeldtekst.